

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 9 2 5 0 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Sobota, 31. avgust 2019 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 3 prazne.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20), od tega 1 prazno.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Napišite zunanja preoblikovalna procesa, ki poleg erozije in akumulacije večinoma znižujeta višinske razlike v reliefu.

1 _____

2 _____

(2 točki)

2. Na vsako črto pred reliefno obliko napišite številko tistega preoblikovalnega procesa, ki je odločilno vplival na njen nastanek.

_____ krnica

_____ zemeljska kosa

_____ vrtača

_____ gobasti osamelec

1 erozija

2 akumulacija

(2 točki)

3. Napišite DA, če je trditev o vršajih pravilna, oziroma NE, če je napačna.

_____ Vršaji so nanosi pahljačaste oblike, ki nastanejo z rečno akumulacijo.

_____ Na območju nastanka vršajev se hitro zmanjša strmec reke in naraste transportna moč, zato je odlaganje gradiva intenzivno.

(2 točki)

4. Pojasnite nastanek ledeniške reliefne oblike na sliki 1.

Slika 1

(Vir: http://www.nauk.si/materials/174/out/cached_files/dedi_26/223--velika--foto14_dolina-3g_erhartic.jpg. Pridobljeno: 17. 11. 2017.)

(2 točki)

5. V pokrajini, prikazani na sliki 9 v barvni prilogi, obstajajo možnosti rabe obnovljivih virov energije. Pojasnite primernost pokrajine za izkoriščanje enega izmed njih.

(2 točki)

Svet 1

6. Imenujte reko v Severni Ameriki, ki je na sliki 10 v barvni prilogi označena s številko 1, in napišite ime značilnega tipa obale, ki nastane ob izlivu te reke v Mehški zaliv.

Reka: _____

Tip obale: _____

(2 točki)

7. Opišite eno pozitivno in eno negativno posledico, ki jo je, poleg mikroklimatskih sprememb, povzročila izgradnja Jezu treh sotesk na Modri reki (Chang Jiang) v Aziji.

Pozitivna posledica: _____

Negativna posledica: _____

(2 točki)

8. Pri vsaki trditvi obkrožite morski tok, ki ga trditev opisuje.

Vpliva na nastanek puščave Atakama.

Brazilski Perujski Karibski

Premika se od nižjih geografskih širin k višjim.

Benguelski Kanarski Agulhaški

(2 točki)

9. S pomočjo slike 11 v barvni prilogi pojasnite vpliv reliefa na plovnost reke Kongo od obale do območij rudnih bogastev v notranjosti afriške celine.

(2 točki)

Svet 2

11. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

DA NE Brazilija je pomembna svetovna proizvajalka kave.
 DA NE Pampe so območje gojenja tropskih kulturnih rastlin.

(2 točki)

12. Obkrožite območje, za katero je značilna oblika kmetijstva, ki jo prikazuje slika 13 v barvni prilogi.

Korejski polotok Bengalsko nižavje srednja Azija jugovzhodna Azija

(1 točka)

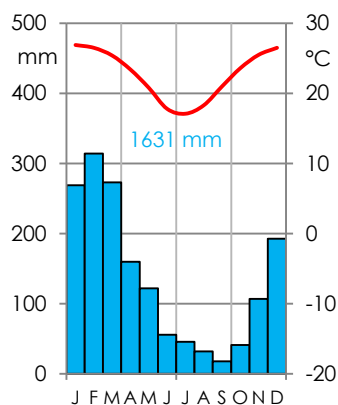
13. Na sliki 10 v barvni prilogi so s črkami A, B in C označena območja ZDA z različno kmetijsko usmeritvijo. Izpišite črko, s katero je označeno območje mlečne živinoreje, in opišite en družbenogeografski dejavnik, ki je vplival na razširjenost mlečne živinoreje.

Črka območja: _____

Opis: _____

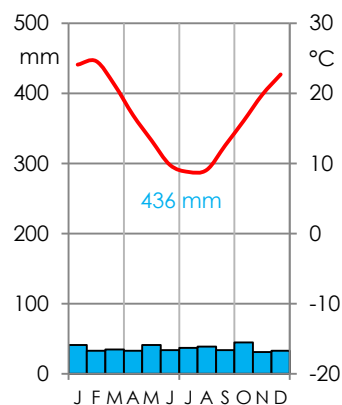
(2 točki)

14. Sliki 2 in 3 prikazujeta podnebne značilnosti dveh avstralskih mest. Pod sliki 2 in 3 napišite tisto kulturno rastlino, ki je najbolj značilna za prikazan tip podnebja. Izbirajte med: banane, pšenica, sladkorni trst, kavovec.

Slika 2

(Vir: Climate Data Online, Bureau of Meteorology, Australian Government. Dostopno na: www.bom.gov.au/climate/averages/tables/cw_033119.shtml. Pridobljeno: 21. 9. 2017.)

Slika 3

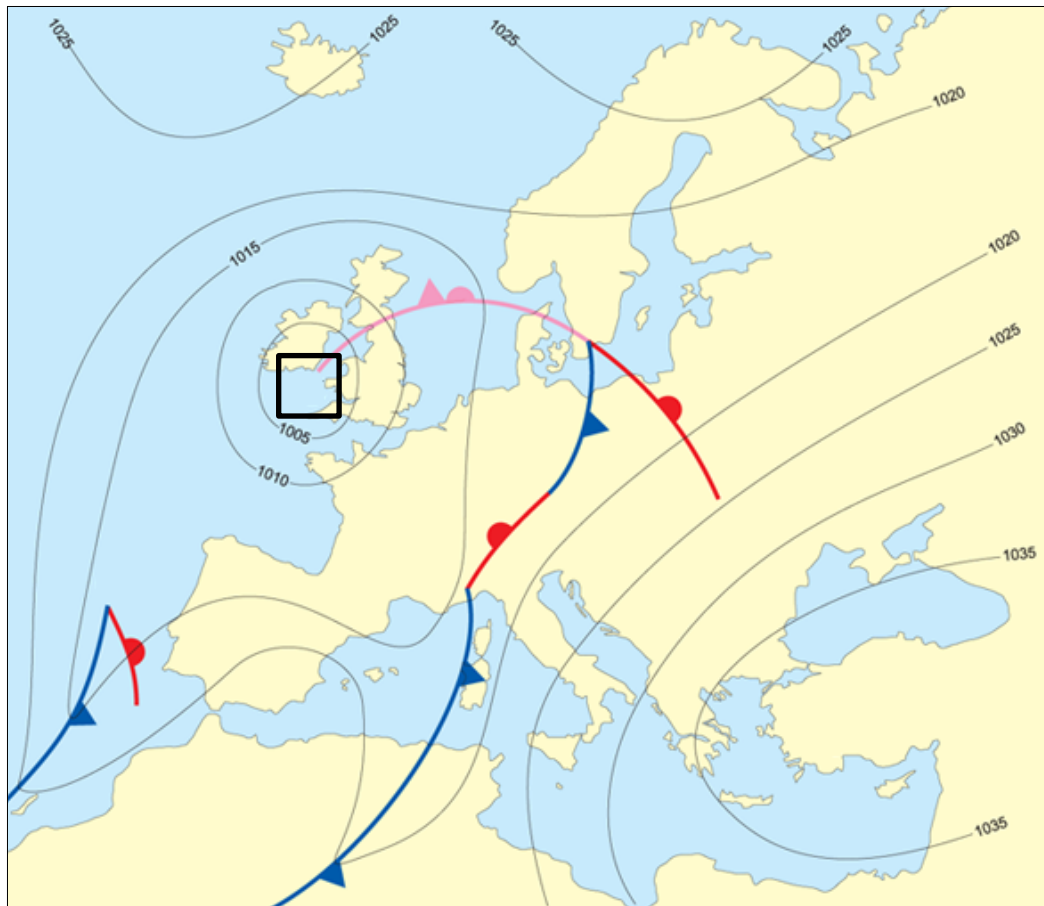
(Vir: Climate Data Online, Bureau of Meteorology, Australian Government. Dostopno na: www.bom.gov.au/climate/averages/tables/cw_075041.shtml. Pridobljeno: 21. 9. 2017.)

(2 točki)

Evropa 1

16. Slika 5 prikazuje vremensko karto Evrope. V prazen kvadratik na sliki 5 vpišite C, če je nad območjem ciklon, oziroma A, če je anticiklon, in obkrožite pravilni opis vremena, ki ga prikazuje vremenska karta na območju Turčije.

Slika 5

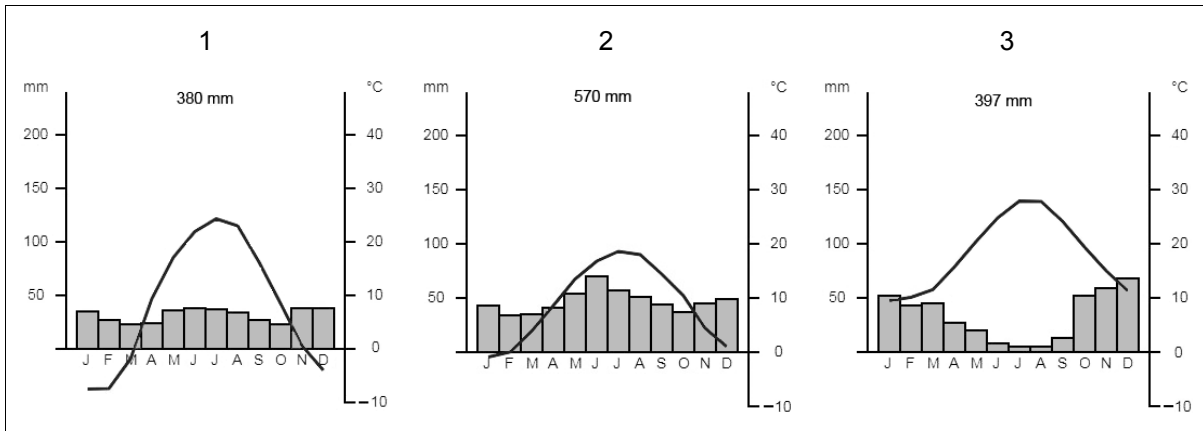
(Prirejeno po: <http://www.hidrografija.si/p1/4-1-6.php>. Pridobljeno: 30. 9. 2017.)

OPIS VREMENA: pretežno jasno pretežno oblačno deževno

(2 točki)

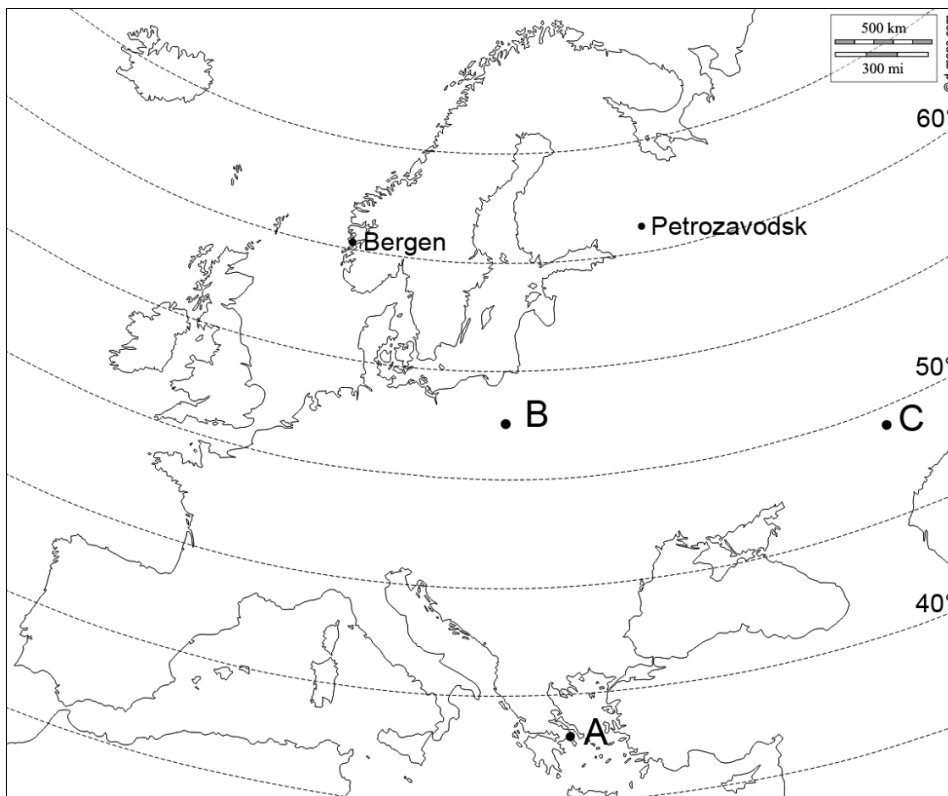

17. Klimogrami 1, 2 in 3 na sliki 6 prikazujejo podnebne značilnosti krajev, ki so na sliki 7 označeni s črkami A, B in C. Izpišite številko klimograma, ki prikazuje podnebne značilnosti kraja, ki je na sliki 7 označen s črko C. Imenujte tip podnebja, katerega padavinske in temperaturne značilnosti prikazuje klimogram 2.

Slika 6

(Viri slike: Climate-data.org. Dostopno na: <https://en.climate-data.org/location/465/>. Pridobljeno: 30. 9. 2017.
Climate-data.org. Dostopno na: <https://en.climate-data.org/location/2138/>. Pridobljeno: 10. 11. 2017.
Climate-data.org. Dostopno na: <https://en.climate-data.org/location/7/>. Pridobljeno: 30. 9. 2017.)

Slika 7

(Prirejeno po: http://d-maps.com/carte.php?num_car=2227&lang=en. Pridobljeno: 30. 9. 2017.)

Številka klimograma: _____

Tip podnebja: _____

(2 točki)

18. Obkrožite državo, na katero ima azorski anticiklon največji vpliv.

Španija Islandija Belorusija

(1 točka)

19. Obkrožite mesto, kjer je izrazit višek padavin posledica konvekcije.

Atene Moskva Pariz

(1 točka)

20. Pojasnite vzrok za razliko v letni temperaturni amplitudi med krajema Bergen in Petrozavodsk. Pomagajte si s sliko 7 v nalogi 17.

(2 točki)

21. Z opisom vzroka in posledice pojasnite prilagoditev naravnega rastlinstva podnebnim razmeram na območjih, katerih podnebne značilnosti prikazuje klimogram 3 na sliki 6 v nalogi 17.

(2 točki)

25. Na območju, ki je na sliki 14 v barvni prilogi označeno s črko B, je bila ustanovljena ilegalna organizacija ETA. Napišite glavni cilj te organizacije in opišite skrajni način, s katerim je opozarjala na svoje zahteve.

Cilj: _____

Opis: _____

_____ (2 točki)

26. V krajše, vsebinsko smiselno besedilo povežite vse navedene pojme: begunci, ekonomski migranti, Nemčija, Jugovzhodna Evropa.

(3 točke)

M 1 9 2 5 0 1 2 1 1 7

Barvna priloga (k izpitni poli 1)

Slika 9

(Vir: S. Trškan)

Slika 10

(Prirejeno po: Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 116. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2000)

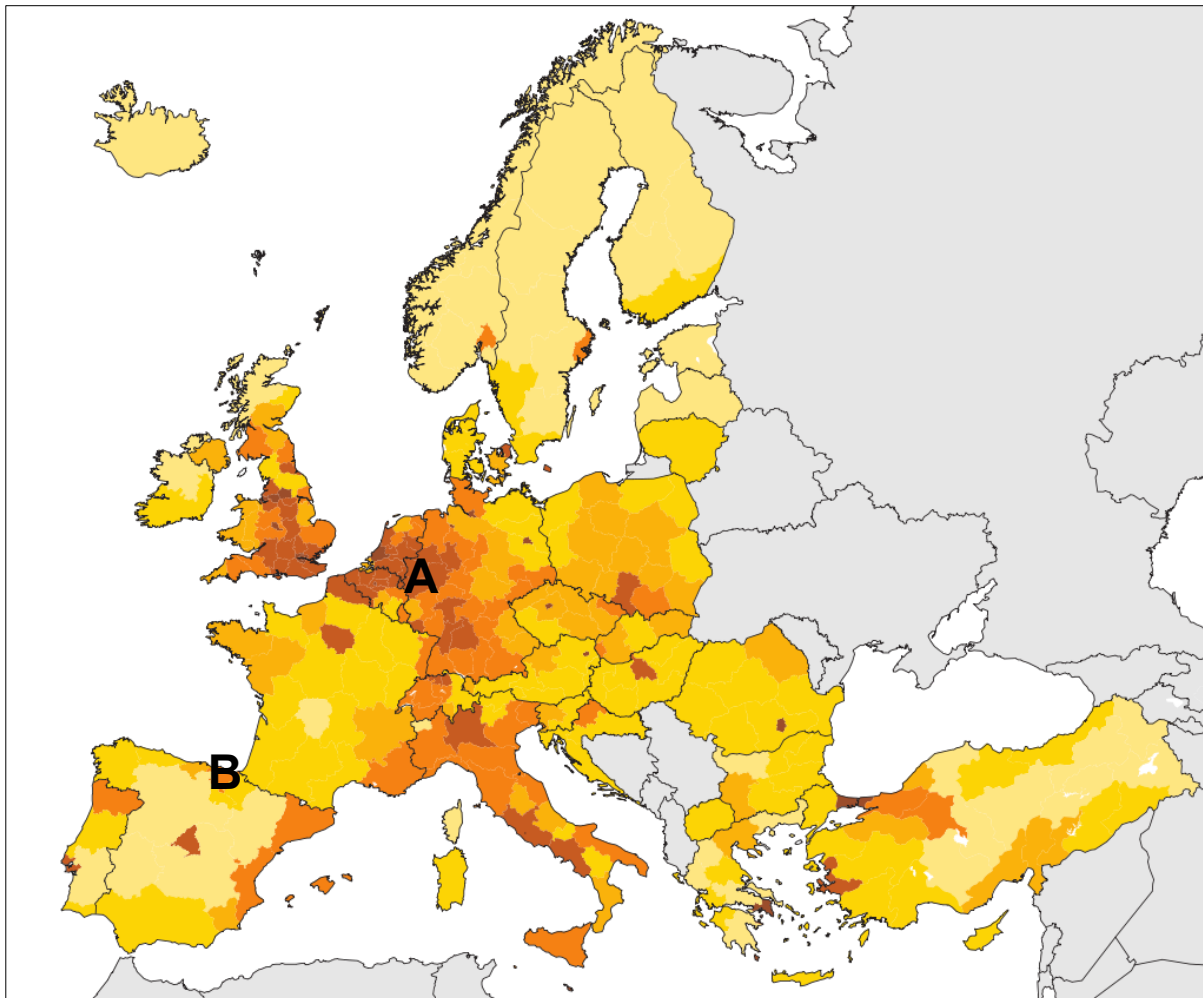

M 1 9 2 5 0 1 2 1 1 9

Slika 13

(Vir: T. Mihačič)

Slika 14: Gostota prebivalstva v Evropi

(Prirejeno po: Dostopno na: Demographic of Europe. Wikipedia. 2017. <http://media1.britannica.com/eb-media/26/52826-004-B9954E3E.gif>. Pridobljeno: 17. 10. 2017.)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran